

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„EDINOST“

Izhaja po trikrat na teden v šestih izdajah ob **torih, četrkih in sobotah**. Zjutranje izdaje izhajajo ob 6. uri zjutraj, večerje pa ob 7. uri večer. — Obično izdaje stane: za jeden mesec .f. 2.00, izven Avstrije .f. 1.40; za tri mesece .f. 5.00, izven Avstrije .f. 4.00; za pol leta .f. 10.00, izven Avstrije .f. 8.00; za leto .f. 18.00, izven Avstrije .f. 16.00. Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 vč., izven Trsta po 3 vč. Sobotno večerje izdaje v Trstu 4 vč., izven Trsta 5 vč.

Oglaš se računajo po tarifi v petiti; za naslove z dohodnimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana osmrtnice in javnozahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredu: alica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker ne frankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema **upravnštvo** alica Malina piscola št. 3. II. nadst. Odpri reklamacije so prosto poštnino.

„V edinosti je moč“.

Častitim našim gg. naročnikom.

One gg. naročnike, ki še niso poslali naročnine za tretje četrtletje, opozarjamo, da to storijo pred koncem tega meseca, ker bomo sicer primorani jim list vstaviti. Naročnino na naš list plačevati je namreč naprej ter stoji ta pogoj na čelu lista.

Upravnštvo.

O jezikovni ravnopravnosti pri poštini in brzojavnih uradih.

Govoril poslanec dr. M. Laginja v seji poslanske zbornice dne 16. julija 1895. (Konec).

Pritožiti se moram tu še radi jednega poznane mi slučaja pri predlaganju, ki vlada tu in tam v pogledu na nameščenja na pojedina mesta pri poštini uradih. Neka gospica Roža Grum, stanujoča v Pulji, bila je se spricevalom ravnateljstva pošt v Trstu od dne 27. oktobra 1892 št. 29855 proglašena kot izvrstno usposobljena za vršenje službe pri poštobrzojavnih postajah. Se spricevalom istega ravnateljstva od dne 10. novembra 1892 št. 31.478 bila je ista izvrstnim uspehom usposobljena kot poštna opravilnica ter je bila z odlokom istega ravnateljstva pošt od dne 21. febr. 1893, št. 35.589 ex 1892 prednaznana za upraviteljo na mesto poštne upravitelje in telegrafistkinje v Pulji! To prednaznanje bilo je potrjeno z naredbo istega ravnateljstva pošt od dne 8. decembra 1894 št. 42.212.

Se spricevalom ravnateljstva pošt od dne 30. maja 1894 št. 17.401 je bila proglašena sposobno za državno telegrafistkinjo. Gospodičina je zadostno vešča trem jezikom: nemškemu popolnoma. Ona je bila torej, kakor že rečeno, prednaznana in je bilo to prednaznanje za službo izrečno potrjeno — no, kljub tem odličnim sposobnostim preskočena je bila dvakrat. V isti čas bili sti uprav v Pulji, četudi baje le začasno, dve gospodičini vsprejeti v poštno službo, koji se ne moreti izkazati niti od daleč tako dobrimi spricevali, jedna celo — kakor sem bil obveščen — z nikakim spricevalom. Govori se, da je tu posredoval nek veliki gospod se svojimi priporočili. No jaz mislim, da smo v ustavni državi. Pojedinec sicer nima pravice oddajati izvestno službo, no v tej ustavni državi morala bi biti, pri sicer enakih odnošajih, spricevala in svojstva največji gospod, kojemu bi bilo predlagati jako osebo kot sposobno za državno službo.

Visokemu ministerstvu trgovine izreklam tu svojo hvaležnost na ustrojenju poštne

urada v Medulinu pri Pulji. To je sicer neznačajna stvar, toda naši odnošaji so označeni uprav s tem, da moramo izreklam vladu zahvalo za vsako tudi najmanjšo odredbo v naši pokrajini, ker do sedaj žalibog ni bilo tako — to pa tem bolj, ker se je, kakor sem čul, krajna občina protivila proti ustrojenju tega poštne urada, iz zadržkov, meni popolnoma nepoznatih.

Ob tej priliki zaprosil bi visoko ministerstvo — predložiti hočem resolucijo v tem pogledu — da bi se ustrojila poštna urada tudi v selu Kaštelir, sodnega okraja motovunskega, in v selu Baderna, sodnega okraja poreškega. Kar se tiče Kaštelirja, mi je omeniti, da leži takraj pri sami cesti, vodeči iz Poreča v Motovun ter da obstoji iz Poreča v Motovun, oziroma še prej v Vižinado, redna vozna pošta, tako, da iz upravnega ozira ni nikake poteškoče proti otvorenju poštne urada v tem vmesnem kraju.

Število prebivalstva v Kaštelirju in v okolnih krajih sv. Nedelja-Labinci znaša skupno okoli 1500, a v delokrog te pošte bi se eventualno lahko pritegnili tudi drugi kraji, kojih ravno ne vem za sedaj. No, tudi brez istih bilo bi število prebivalstva zadostno za jedno malo pošto, ker je tudi promet prilično živahen.

Baderna leži na pol poto med Porečem in Pazinom. Med tema mestoma obstoji vsakdanja poštna zveza, ter bi se torej z upravnega stališča vrlo lahko ustanovila pošta v Baderni. Število prebivalstva davčne občine Baderna z onim sv. Ivana od Šterne, koja zadnja občina se nahaja v neposredni bližini, znaša 1778 prebivalcev, toraj tudi zadostno število za ustrojenje poštne urada. V obeh krajih sti središči župnega urada, a v najbližji bodočnosti otvori se ljudska šola, ker je dotično poslopje že dogotovljeno. Tam je boljših posestnikov, ki so v živahnem prometu z ostalimi kraji, mimo tega ima istrska vinarska zadruga v Baderni velik hram, zbok česar je pričakovati živahnega prometa z dotičnim prebivalstvom, in bilo bi prav in pravično, da se pomore temu podjetju.

Ker ne pridem do besede pri postavki „o železnica“, predložil bi in na kratko temeljil ob tej priliki nekoje resolucije.

Kljub zakonu generalnega ravnateljstva državnih železnic, potrjenemu pred tremi leti, niso napisali na pojedinih postajah proge Divača-Pulj označeni hrvaškimi jezikom ter hočem v tem pogledu staviti resolucijo.

Jedna nadaljna želja obstoji v tem, da bi se ustrojila postajica med železniško postajo Vodnjan in postajico Zabronič. Radi

smo. Sedite, pišite svojemu gospodarju, naj se čuva besnila, naj odpusti vojsko, ker — ker drugače nas ne bo videl več*.

„Gospod sodce!“

„Tu ni šale. Sedite, pa pišite! Ali pismo, ali — glava!“

Brez duše sedla je Klara, da napiše in izročila je sodcu popisani list papirja.

„Tu imate!“ rekla je.

„Z Bogom, gospa! Čuvajte si glavo, ne hodite iz hiše*.“

In odšel je sodce s kovačem.

Za malo časa poletel je mestni konjik iz Kamnitih vrat na Harnico, da izroči banu Klarino zapoved in poročilo Jakopovičevu, da se meščani vrnejo v mir, ako ban obljubi pod pečatom, da odpusti vojsko.

Od jeze igralo je Ungradu lice, ko je čital pismo sedeč na konju sredi svojih častnikov.

„Čitajte sramoto, čitajte!“ obrnil se je k svojim tovarišem, „je-li ste kedaj videli tak izmet brez lica in obraza? Prokleti lopovi, kajti, sablje mi, stribi jih železnoj pest-djo, ali — o! neumnost — neumnost — da sem ostavil banico v tem sršenovem gnezdu!“

siromaštva tamošnjega prebivalstva morala bi se ta postajica — po moji sodbi — ustrojiti popolnoma na državne stroške, med tem ko zahteva železniška uprava od dotičnega prebivalstva, ki je jako siromašno, denaren prispevek kakih 800 gld.

Politiške vesti.

V Trstu, dne 2. septembra 1895.

Krvava petindvajsetletnica. Danes praznujejo Nemci petindvajsetletnico zgodovinsko slavne bitke pri Sedan, ko je nemška vojska sijajno premagala Francoze in je Napoleon III. postal ujetnik pruskega kralja Viljela. Poleg Napoleona so bili zajeti: jeden maršal, 40 generalov, 230 štabnih oficijerjev, 2600 drugih častnikov in do 100.000 vojakov. Nemski listi, ne izvzemši avstrijskih, so kar v ekstazi ter proslavljajo „nemško junaštvo“ takimi pretiravanji, da se človeku kar gnusi. Zlasti se nam je gnusilo, ko smo čitali danes došle nam nemške liste iz Štajerske. Ali je tem ljudem zares že ugasnila poslednja iskra avstrijskega čustvovanja, mar se res ne čutijo drugega nego sinove velike matere Germanije, mar res menijo, da jim ne treba več poštovati nikakih ozirov? — Vsaka stvar, kar je prav! Ne zamerimo našim Nemcem, ako simpatizirajo z drugimi Nemci; ne štejemo jim v zlo, ako se i oni vesele nemških zmag, saj vemo, da kri ni voda. Ali velika razlika je med simpatiziranjem in pa veleizdajskim valjanjem po trebuhu pred — tujo državo. Nemčija je res naša „zaveznica“, ali tudi s Francosko živimo v dobrih odnošajih, zbok česar mislimo, da že takt zahteva, da se izogibamo vsemu, s čemer bi morali zadeti ob skelečo rano vsega naroda francoskega. Tako sodi vsakdo, ki ima še kaj avstrijskega čuta in pa le nekoliko zmislja o taktu za mednarodno občevarvanje; drugače sodijo seveda naši nemški nacionalci in „pa oni liberalci, ki hote biti „državo vzdržujoča stranka“! Sram jih bilo — brezdomovince!

Nemci gori v rajhu pa naj le pomislijo: Danes meni, jutri tebi! I njim vtegne priti se — Sedan, tim preje, čim drzneje bodo izzivali s takimi petindvajsetletnicami. Tudi Francoze so te dni praznovali spomin na one strašne dni v Mars-la-Tour, kamor je dospelo mnogo poslancev iz Alzacije in Lotaringije. Pri tej priliki je rekel škof Turinaz: „25 let že žalujemo za našimi mrtvimi in za izgubljenimi deželami. 25 let delamo že, da zopet postavimo

Umorijo mi — mojo Klaro! Kaj — kaj, gospod, naj storim?“

„Psi!“ zaškripal je Gregorijanec. „To je veleizdajstvo; krvnik bo imel posla.“

„Da, da!“ dodal je prabeleznik Mirko Peteo, „to je dobro, to bodo pozneje; a sedaj ni časa, sedaj treba rešiti gospo banico. Zato naj vaša velemožnost izda Zagrebčanom pismo in naj pošlje vojsko v Ivanič. A potem — no v saboru bomo imeli prilike!“

„Tako je“, potrdil je Melkijor Tompa.

Ban je od jeze pulil rdečo brado. Napisal je pismo, pritisol pečat in je izročil mestnemu odposlanecu. Zatem je jahal s častniki od čete do čete, prišepetal vsakemu četovalji nekoliko zlovoljnih besed in poletel z nekoliko velikimi nazaj v mesto. Vojska pa je krenola molče proti Savi, ostavivša Zagreb.

Dokler so besni vojaki rogovili po plemenitem mestu, stal je Jerko kraj Draškovičevega vrta nasproti Krupičevi hiši Bled in skrben gledal je sedaj proti Kamenitim vratim, sedaj na Kupičevo hišo, sedaj proti Markovem trgu, od koder se je čulo besno kričanje.

domovino. Dosti je bilo žalosti. Dajte, nadejmo si slavnostno obleko in povzdignimo svoj pogled, kajti danes lahko korakamo naprej. Danes smemo glasno govoriti o svojih bodočih nadah*. Potem je škof pozival francosko mladino naj posnema vzgled device orleanske, da boda, ko pride čas za to, veselo žrtvovali življenje za osvobojenje bratov! Nemcem bi torej ne škodilo, ako bi nekoliko poštivali čustvovanje Francozov.

Germanija na Štajerskem. Kakor so svoječasnno štajerski „unverfälschte Germanen“ proslavljali Bismarcka, takó so desledni v svojem tevtonskem mišljenju dne 1. t. m. dajali oduška svojemu veselju tudi na tem, da so pred 25letji „bratje v rajhu“ poklali Francoze. Govori se, da so bila na 300 krajih taka slavnostna zborovanja. Tudi to je „patriotizem“, samo da ni nadahnen avstrijskim duhom!

Med Avstrijo in Srbijo so gospodarski odnošaji sedaj zelo napeti, kar so zakrivali zopet naši ljubi Madjari. Svojedobno so izzvali carinarsko vojno z Rumunsko, zbok česar je mnogo trpela naša industrija; sedaj pa nam preti carinarska vojna z Srbijo. Ker je namreč vsled nemarnosti ogrskih oblasti zavlada kuga med prašiči, zballi so ogrski veliki prekupevalci konkurencije srbske. Tem velikim gospodom na ljubo je ogrska vlada prepovedala uvažanje prešičev iz Srbije, dasi je dognano, da so v tej deželi živali povsem zdrave. Ako pomislimo, da kupčija s prašiči globoko poseza v gospodarsko življenje Srbije — izvoz iz te dežele znaša namreč 250.000 do 300.000 glav na leto — se ne čudimo, da je zavlada v Srbiji velika razdraženost radi te neopravičene odredbe ogrske vlade. Ob tem vprašanju so se kar hkratu zjediniile vse stranke v Srbiji za geslo: osamosvojenje od avstro-ogrskih izdelkov in carinarska vojna sosednji monarhiji. In res prihajajo že vesti, da je mnogo srbskih tvrdk pretrgalo zveze z avstrijskimi tvrdkami; prašiče pa hočejo odslej izvažati preko Soluna. Kdo ne ve, da bi carinarska vojna z državami na Balkanu značila silen udarec tako naši industriji, kolikor naši trgovini, saj je jasno vsakomur, da industrija Avstro-ogrské mora iskati odjemalcev le na Jugovstoku, kajti na kako konkurencijo proti Severu niti misliti ne smemo. Tem bolj moramo obžalovati, da ogrska vlada, vsikdar skrbeča le za svoje koristi, ni nikdar ni najmanj postevajoča koristi te državne polovice, brez vse potrebe in le poznanim kapitalističkim

Bože! Še ni Pavla, Krupič je odšel s svojo četo po zapovedi, Dora sama v hiši, prokletnik Čokolin v Zagrebu, a besni — vojaki! Oj, da je vsaj stari zlatar ostal doma, toda ni se dal pregovoriti od dekleta, kajti treba je bilo braniti mesto. Bog! Bog! Samo da ne bo zla! Sedaj je čul od stražarjev, ki so prišli mimo, da se zapro mestna vrata. Pavel ne bo mogel v mesto. Banski pešci, španjolski dragonci bežali so kraj njega v spodnje mesto, gnali so jih oboroženi meščani. Bože! Kakšna zmešnjava! Ne-bi moglo biti dekletu zlo? Sam je hotel v hišo, da jo varuje. Ali v tem trenutku priletela sta dva konjika proti njemu. Jednemu pokrival je zaklon čeljade lice. Jerko je zadržal, stavljal se pred Krupičeva vrata in dignol gorjačo. Ali tajni konjik namignol je svojemu drugu in ta je zamahol, ošinil Jerka in bolnim vsklikom zgrudil se je jadni mladenič krvav, brez zavesti, na tla.

„Pojdi“, rekel je konjik pod zaklonom svojemu drugu; „ne potrebujem te; ti si vojak. Reši se. Vzemi si tudi mojega konja“.

Neznaneč skočil je s konja in hitel v zlatarjevo hišo. (Dalje prih.)

PODLISTEK.

Zlatarjevo zlato.

134

Zgodovinska pripoved XVI. veka.

Spisal A. Šenoa.

(Dalje.)

Sodec pohitel je v baničino sobo. Klara sedela je blede in nema za mizo, upiraje glavo ob rokó. Ko je zagledala sodeca, prepadla se je in segla po mali puški, ki je ležala na mizi.

„Vzvišena gospa!“ pričel je sodce. „Vaš velemožni gospodar in ban uganja z nami za naše gostoljubje puste šale. Izjedel nas je, on in njegova vojska, a sedaj nam hočejo besne njegove čete zapaliti predmestje*.“

„A kaj naj vam jaz?“ vprašala je banica*!

„Tega ne sme biti. Vedite, da ban z vojsko stoji zunaj mesta. Meščani so pograbilo orožje, zaprli vrata, a Vi ste naša jetnica; samo jedna hiša naj vsplamti pod mestom, pa vsplamti tudi ta hiša nad Vašo glavo*.“

„Kaj ste pobésnoli?“ zadržela je Klara.

„Nismo, vzvišena gospa! Zdrave pameti

krogom na ljubo izzivila take gospodarske spore, kakoršnega imamo sedaj se Srbijo. Ali ni to skrajna lahkomiselnost, da se na tak način motijo in kale gospodarski odnosi med dvema državama le v ta namen, da bi par goldinarjev več zaslužili poznani — širokožepniki? Ali se je čuditi potem, da imamo neugodno trgovinsko bilancijo?

Sicer pa imamo tudi tu žalostno posledico duvalizma, oziroma dokaz, kako nepravilno so razdeljene dolžnosti in pravice med obema državama polovicama. Mi imamo 70% dolžnosti, oni pa 99% pravic. Kako bi bilo sicer mogoče, da ogrska vlada kar samovoljno — ne da bi niti vprašala za menenje našo vlado — odločuje ob takih prilikah, ko so v nevarnosti naši vitalni interesi? Ali sme ogrska vlada res kar samovoljno zapirati meje državi ter spravljati v pogubo našo trgovino in našo industrijo? Mar tostranska polovica res nima besede več?

In tako vidimo na vseh straneh poguben vpliv sedanega sistema na Ogrskem. Posledica madjarske politike na znotraj je ta, da je nezadovoljno vse, izvzemši židovskoliberalno kliko, na zunan pa se kažejo posledice v pojevanju našega vpliva v političnem pogledu in pa v množičnih se skladiščih nemških, angleških in francoskih trdk po raznih mestih na Balkanu.

Ali ni ta najnovejši, nepotrebn in le po madjarski lakomnosti izzvani spor se Srbijo glasen opomin, da tako ne smemo dalje. Gospoda Poljaka Goluchowski in Baden naj bi vendar nekoliko premisljevali o tem, da se uverita, da za državo ni dobro vse ono, kar ugaja madjarski domišljavosti in pa nemško-liberalnim zahtevam. In res je morda dobro, da je prišlo do tega spora se Srbijo, ker utegne upravi ta slučaj vzbuditi marsikojega poslanca — do nekoliko večje previdnosti in odločnosti v varovanju avstrijskih interesov pri predstojem obnovljenju pogodbe z Ogrsko.

Različne vesti.

Osebnost. Višega deželnega sodišča tržaškega predsednik, Edmund Peck, vrnil se je s svojega dopusta in zopet prevzel vodstvo omenjenega sodišča.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metod na Groti se je nabralo v pušici-nabiralniku v krmi g. Fr. Kravosa „pri zlati kroni“ v ulici S. Giovanni 3 Kr. 69 st.

Petdesetletni papežev jubilej. Iz Rima poročajo: V cerkvenih krogih se je sklenilo, da bode slovesno praznovati dan 19. januarja 1896, katerega dne je pred petdesetimi leti papež Gregor XVI. imenoval sedanega papeža nadškofom v mestu Perugia. Slavnostim stopi na čelo sedanji nadškof v Perugiji mons. Foschi. Isti se obrne do katolikov vsega sveta s pozivom, naj pridejo se svojimi škofi v Rim k tej slavnosti.

Tiskarski škrat. Slehernemu časnikarju je izvestno najnemilejši posel popravljati pogreške, katere je povzročil škrat v stavčevi omari. Ta nevedni zlobnež prevrača včasih svoje „kozle“, da je strahota, vendar pa so isti obično nedolžni, tu in tam celo humoristiške naravi. Škrat v stavčevi omari pa ima sorodnika nevarnejšega značaja in ta boter je: škrat v tiskarskem stroju. Ta spak pa je pravi hudobnež. Sedaj ga je zasrbelo po hrbtu in vrgel se je po tiskovnem sestavku v stroju, da so prestrašene črke kar sfrčale v stran in si je marsikatera zlomila vrat pri takem neprostovoljnem skoku, sedaj zopet je vrgel preko sestavka, ki jo smet, ki zadržuje črnilo, sedaj zopet je raztrgal kupe papirja — s kratka: neštevilne so njegove puste šale. V poslednji številki našega lista nam je pa kar hkrati prestavil dve celi strani! Tretjo stran je vrgel na mesto druge, drugo pa je posadil na izpraznjeno mesto tretje. Da to ni v korist umljivosti lista, razvidel je vsak, ki je vzel v roko dotično številko. Naši razsodni čitatelji so to zameno gotovo že izpravili med čitanjem; naj nam blagovoljno oprostijo ta neostatek.

Razstava plastične podobe bitke pri Kustoci. Tržaško občinstvo — izvzemši seveda izvestne kroge — se zelo zanimiva za ta umotvor, o katerem smo govorili že obširneje v našem listu. V dokaz, da je ta podoba zares umotvor, kakoršnih je malo, služi naj dejstvo, da je prišlo te dni celo

več vojaških veteranov iz Italije, kateri so se bili udeležili bitke pri Kustoci, navlašč s tem namenom v Trst, da si ogledajo to podobo. Samo tržaški lahončki še vedno molčijo o tej razstavi. Vojaški veterani iz Italije, ki so bili pobiti v tej bitki, prišli so obdnevno podobno, a izvestnih italianissimov v Trstu je sram, da je bila v tej bitki — tepena Italija. — Prihodni četrtek popoldne ogleda si to podobo vojaštvo tukajšnje posadke. Vojaki bodo prihajali v četah po sto in sto mož pod vodstvom svojih častnikov.

Proti županu Andreicichu hoče menda vendar postopati državno pravdnitvo radi besedi, ki jih je izustil ta gospod velečastnemu gospodu Zupanu, ko je ta poslednji šel k bolniku z Najsvetejšim.

„Zaveza slovenskih učiteljskih društev.“ Vspored sedmega zborovanja dne 4. septembra 1895. v Novem mestu. Dne 4. septembra. Ob 10. uri popoldne: seja upravnega odbora (v čitalnici). Ob 11. uri pevska vaja za moške zbor (Pevska vaja je tudi ob 2. uri popoldne za mešane zbor) v čitalnici. Ob 2. uri popoldne: seja delegacije (v čitalnici) s sledečim dnevnim redom: a) pozdrav predsednika, b) poročilo tajnika, c) poročilo blagajnika, d) poročilo urednika, e) volitev treh pregledovalcev računov, e) izbiranje točk za dnevni red glavnega zborovanja. (Oglašeni predmeti so: O vzgoji v Slovincih, (poročevalec g. Ivan Stukelj), o volilni pravici učiteljev v razne zastope, o paralelkah pri ljudskih šolah, o šolskem uradovanju, o drugem deželnem jeziku), f) predlogi. Ob 3. uri popoldne: seja odsekov (Slomšekov odsek, odseki: za vrtnarstvo, za učila, za mladinske spise) v sobah deklishe šole (v „Narodnem domu“). Ob 4. uri popoldne: pevske vaje za orkester. Ob 5. uri skupna pevska vaja (v čitalnici). Ob 8. uri koncert, ki ga priredi sl. novomeško učiteljsko društvo s prijaznim sodelovanjem slavnega tamburaškega zbora pod vodstvom gosp. učitelja Potrebina v čitalniški dvorani. Program tega koncerta se posebej priobči.

Dne 5. septembra Ob 6. uri zjutraj: izlet k deželni sadjarski, vinarski in poljedelski šoli v Grm. Ob 8. uri: sv. maša v frančiškanski cerkvi. Ob 9. uri: glavno zborovanje v čitalniški dvorani po dnevnem redu, kakor ga delegacija določi. Po končanem zborovanju ošmor; med tem zboruje v isti dvorani delegacija, da voli predsednika in novi upravni odbor ter da vzame na znanje, oziroma da oloži sklepe odsekov. Potem zborovanje „Pedagogiškega društva“ v isti dvorani. Ob 1. uri popoldne obed v gostilni gosp. Tučeka. Oseba plača 1 gld. pripravljavalnemu odboru v Novem mestu (v roke g. nadučitelja Barle-ta v Šmihelu).

Vabilo k koncertu, ki bo na dan zborovanja „Zaveze“ učiteljskih društev, dne 4. septembra 1895 v dvorani Narodnega doma v Novem mestu, pri katerem bodo sodelovale iz prijaznosti gospiće tamburašnje. Vspored: 1. Geslo: Dr. Ipavec: „Zavezna“ poje unisono zbor s spremljevanjem orkestra. 2. Mendelsohn-Barthelmy: „Ženitvanska koračnica“, svira orkester. 3. Ant. Nedved: „Nazaj v planinski raj“, poje mešan zbor. 4. „Venec slovenskih pesni“, udarajo gospiće tamburašnje. 5. Dr. Br. B. Ipavec: „Oblaku“ poje moški zbor. 6. Fr. Gerbic: „Lovska“, poje mešan zbor s spremljevanjem rogov. 7. Abt.: „Spančjak sladko dete ljubo“, Hladnik: „Vesela pevka“, valček, udarjajo gospiće tamburašnje. 8. Ant. Nedved: „Vijolčen vonj“, poje mešan zbor. 9. Fr. S. Vilhar: „Bojna pesem“, poje moški zbor. 10. Ant. Nedved: „Venec slovenskih narodnih pesni“, poje mešan zbor s spremljevanjem orkestra. Po koncertu ples. Začetek točno ob 8 uri zvečer. Vstopnina 30 kr., seleži 50 kr. Čisti dohodek je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda. ODBOR.

Iz Dekanske nadžupanije nam pišejo dne 28. avgusta: Čeravno nekoliko kasno, vendar blagovolite blagodni gospod urednik v Vašem cenjenem listu objaviti, da je tudi naša nadžupanija slovesno praznovala rojstni dan našega premilega vladarja Franja Josipa I. Ob 10. uri omenjenega dne bila je v Dekanih slovesna sv. maša, katere se je vdeležilo veliko ljudstva ter nadžupan z občinskim odborom. Na večer istega dne pa je naš g. nadžupan J. Mahnič povabil na svoj stan občinske odbornike, svetovalce in učiteljsko osebje vse nadžupanije. Ko je na-

stopil mrak, so se izpuščale rakete ter prizigali bengalični ognji. Ko je dekanska godba zasvirala cesarsko himno, zagromeli so topiči, ljudstvo se je odkrilo in navdušeno klicalo: „Živio naš cesar!“

Pri večerji izustil je gospod Dellcot patrijotičen govor, katerega je sklenil z vsklikom: „Bog živi in ohrani našega premilega, predobrega in ljubeznivega cesarja in kralja Franja Josipa I. še mnogo, mnogo let!“

Navzoči so razoglavi poslušali govor ter navdušeno pritjevali napitnici. Godba je opetovano svirala himno in druge patrijotične komade. Ko se je približala kasna ura, razšli smo se, veseli lepega večera in z iskreno željo v senci, da bi nam dobri Bog dodelil še mnogo, mnogo let praznovati veseli rojstni dan našega premilega vladarja. S tem slovesnim dnevom pa je naša županija zopet odlično pokazala, da

„Hrast se omaja in brij,

Zvestoba Slovencev ne gane!“

Ob priliki veselice pevskega društva „Adrija“ v Barkovljah dorovali so sledeči gg. za Martelančev spomnik: M. Živic 5 gld., dr. G. Gregorin 2 gld. 80 nvč., dr. Simon Pertot, župnik Ivan Črne in Anton Pogorelec po 2 gld., Turek Balanč, Barkovljan, V. Cibic, M. Mandić, Vek. Gorup, Kanduš, E. Svavik, Ivan Martelan, Srečko Bartulj, A. K., Fran Dolenc, N. N. in Ulvik Mreule po 1 gld., družina Rebek-Kovačič 1 gld. 40 nvč., Goljevčič 1 gld. 50 nvč.; J. M. Vatovec 1 gld. 40 nvč., Grdoli, Perhace, Fr. Polić, J. Skabar, Simon Starc, M. Ribarič, Gržina in Kocijančič po 50 nvč., N. N. Jak. Pertot, gostilničar in Svetko Martelan po 69 nvč., Vrabec 80 nvč., Godina 40 nvč., Čok, Negode, N. N., F. Martelan, Urbančič, G. Pertot, N. N., Fran Žitko, Bremic, N. N., M. Vičič, N. N., F. Ralca, Pavlovič, J. Starc po 30 nvč.; Bekar Ferleaga, L. A. in Komar po 20 nvč.; Bizjak, N. N., Šuman X. Gorjan, N. N., N. N. N. N., N. N., Revez, Kata, N. N., po 10 nvč. — O priliki krsta sina g. Moliča nabralo se je 55 nvč. — Vsim blagim darovalcem se predsedništvo najtopleje zahvaljuje.

Nadaljne darove sprejema predsedništvo pevskega društva „Adrija“ v Barkovljah, ali pa upravnitvo našega lista.

Oseparjen policijski ravnatelj. Te dni došla je predsedniku policije v Berlinu brzojavka, s katero se mu je naznanilo, da pride tega in tega dne župan iz mesteca M., da prouči berlinske varstvene naredbe. Omenjenega dne prijavil se je res ravnatelj, mož, opravljen pol kmečko, pol meščansko, predstavil se kot župan I. iz mesteca M. Ravnatelj je selskega župana vsprejel sicer prijazno, vendar nekako od gori doli. Došlec je pripovedal gospodu ravnatelju, da je, komaj prišedši v Berlin, že pridobil žalostno izkušnjo. Na kolodvoru namreč da se mu je pridružil prileten gospod, take in take postave, takega in takega lica in zelo uljudnega vedenja. „Ga že poznamo!“ vsklikol je ravnatelj; „to je je eden naših najspretnjših sleparjev, ki zapeljujejo tujce k igri in jih obirajo.“ — „Žalibog“, vzdihol je župan I. „prigodilo se je tudi meni tako!“ — Ravnatelj je pozorno poslušal župana, ki mu je pravil, kako je odkritosrečno povedal tujcu, po kaj je prišel v Berlin in kako ga je nepoznani gospod spremljal na obed v tako in tako gostilno in kako ga je po obedu nagovarjal k igri — češ, policijski ravnatelj pride popoldne še-le ob 5. uri v urad, torej je časa še štiri dolge ure. Župan da je bil truden in mislil si je, da si znamenitosti mesta lahko ogleda drugega dne, sedaj pa da se odpočije — pri kvartah. Odpočil se je res tako temeljito, da ga je v 1½ ure „obral“ nepoznani gospod popolnoma. t. j. izgubil je ubogi župan 800 mark. Prosil je konečno ravnatelja, da mu pomore iz zadrege. Smeje se, češ: „Sedaj ste takoj spoznali jedno berlinskih naredb!“ odkazal mu je ravnatelj 800 mark in župan se je hvaležno poslovil. — Kake pol ure po njegovem odhodu prijavil je sluga ravnatelju zopet župana I. iz mesteca M. — „Pa saj je bil ta trenotek pri meni; kaj hoče zopet?“ zarezal je ravnatelj. „Ne gospod, ta mož ni isti, ki je bil prej tu!“ odvrnil je sluga. — Potem mora biti slepar!“ zaključil je ravnatelj; „poglejte v črno knjigo, da-li ga imamo notri!“ — Sluga je šel, pregledal zbirko fotografij nepoštenjakovičev, toda tega moža ni bilo med njimi. To je prijavil ravnatelju

„Naj vstopi!“ zarezal je le-ta. Ravnatelj je vsprejel župana zelo ostro. „Kdo ste Vi? Zapreti Vas dam! Vsakdo more reči, da je župan I.“ Prestrašeni-župan pokazal je ravnatelju svoje papirje in koj zatem mu je povedal — isto dogodbo, katero mu je pravil prej oni drugi mož! Samo tega župana, seveda pristnega župana, ni osleparil pri igri za 800 mark prileten gospod, ampak opisal je baš istega moža, ki je bil prej pri ravnatelju. Le-ta je sedaj razumel, da je bil prejšnji njegov obiskovalec drzen slepar, ki je bil gotovo v zvezi z onim sleparksim, stariim igralcem, katerega je bil opisal in je spretno vporabil za svoj sleparkski namen, kar mu je bil župan povedal I. pri igri. Ravnatelj ni preostalo drugega, nego pravemu županu posoditi drugih 800 mark. Prvih 800 mark bilo je seveda zgubljenih, a ravnatelj je za to svoto spoznal novega sleparja za svojo zbirko. Ko je bil pravi župan odšel, vstopil je sluga in rekel: „Gospod, nadejam se, da je bil to zadnji župan J. iz mesteca M.“ — Ravnatelj je mislil na svojih 800 izgubljenih mark — in molčal!

Nesreča. Minolo soboto padel je 15letni zidarski vajenec Karol Pekjar iz Katinare pri zidanju nove hiše v ulici Palladio razoder, kakih 8 metrov globoko. Ubogi deček se je takó hudo pobil, da je malo nadeje, da ozdravi.

Policijsko. 26letnega trgovskega pomočnika Huga D. iz Trsta so zaprli, ker je na sumu, da je ukradel v vojašnici v ulici Belvedere par hlač. — 20letno brezposelno dekle Franico Škrl iz Trsta so deli pod ključ, ker se je udala nesramnemu življenju. — 58letni mizarjski pomočnik Josip Capello, stanujoč v ulici Leo hšt. 6, se je nevarno grozil svojemu bivšemu gospodarju, mizarju Mingottiju, ker ga je bil le-ta odpustil iz službe. Capella so zaprli.

Koledar. Danes (3.): Evfemija in Doro-teja, dev. muč. — Jutri (4.): Rozalija, dev. Ida. — Polna luna. — Solnce izide ob 5. uri 28 min., zatoni ob 6. uri 32 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 25 stop., ob 2 pop., 30.5 stop. C.

Loterijske številke, izžrebane 31. m. m.

Trst	88, 81, 79, 33, 61.
Linc	69, 43, 75, 79, 61.
Budim	23, 83, 18, 35, 81.

Najnovejše vesti.

Budijevice 2. Cesar je dospel danes zjutraj; vsprejeli so ga nadvojv. Rajner, namestnik oblasti duhovščina in velika množica ljudi. Cesar se je peljal v mesto ob navdušenih vsklikih naroda. Cesar se je zahvalil na lepem vsprejemu izreki svoje uverjenosti, da obe narodnosti ohraniti svoje avstrijsko mišljenje. Česki je nadaljeval vladar, da želi, da bi vse zastavili svoje sile za javni blagor in napredek mesta. Zjutraj se je vdeležil tihe sv. maše, popoldne pa je vsprejemal dvorne dostojanstvenike, duhovščino, častnike, deputacije itd. Potem si je ogledal razne zavode, pri čemer ga je ljudstvo neprestano pozdravljalo Hoch- in Slava-klici. Zvečer je bil dvorni obed, potem serenada pri kateri sti peli društvi „Liedertafel“ in „Hlahol“. Cesar se je kaj pohvalno izrazil na tem patrijotiškem pojavu.

Peterburg 1. Po uradnih poročilih obolelo je v guberniji Volhinski od 11. do 17. avgusta 2025 oseb, umrlo pa 718.

Trgovinske brojavke.
Budimpešta. Pšenica za spomlad 6.83—6.85
Pšenica za jesen 1896 6.36 do 6.37. Oves za jesen 5.90—5.92. Rž za jesen 6.01—6.03. Koruza za juli-avgust — — — za maj-juni 1896 4.57—4.58.
Pšenica nova od 78 kil. f. 6.25—6.35 od 79 kil. f. 6.25—6.45, od 80 kil. f. 6.40—6.50 od 79 kil. f. 6.35—6.45, od 82 kil. for. 6.55—6.65.
Lešmen 6.70—7.—; prosa 6.——8.60 rž nova 5.40—5.30.
Pšenica: Malo mirneje. Prodaja 55000 met. st 2—5 uč. ceneje. Velika vročina.
Praga. Nerahinirani sladkor za avgust f. 12. 5 nova letina 12.75. jako stalno
Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in carino vred odpošiljatev procej f. 28.50. Con-cassé 29.— — — Četvrtini 30.— — — V glavah (sodih) 30.25 — — —
Havre. Kava Santos good average september 62.75 za januar 60.—, mlačno.
Hamburg. Santos good average za september 75.25 december 74.— mare 72.95 mirno.

Dunajska borza 2. septembra 1895

	predčera	danes
Državni dolg v papirju	101.10	101.20
— — — v srebru	101.30	101.45
Avstrijska renta v zlatu	122.55	122.50
— — — v kronah	101.35	101.50
Kreditne akcije	409.—	409.70
London 10 Lat.	120.85	120.80
Napoleoni	9.59 1/2	9.58
10 mark	11.81	11.80
200 italj. lir	45.70	45.70

Tobakarna.

na ugodnem mestu, prodaja se ali da v najem. Več je mogoče poizveti pri urednitvu našega lista.